

Oktober 1862 er bifaldsværdigt, ere vi dog ikke i lige Grad enige i alle Bestemmelser i Anordningen. Navnlig har der hos os gjort sig nogen Betænkelse gjælden med Hensyn til, hvad der findes i Anordningens § 2 angaaende Altergangen. Betænkelsen har tidligere i det Mindste hos mig været større; den er ved Alt, hvad der efterhaanden har foreligget, og den nye Overveelse, jeg har skjænknet dette Anliggende, svunden i bethdelig Grad, svunden saa meget, at jeg nu antager, at der ikke bør lægges Hindringer iveien for den omtalte Frihed. Jeg kan forstaae, at de, der see stor Fare i Udvidelsen af den kirkelige Frihed, kunne endogsaa til det Yderste have kæmpet imod; dengang Loven om Sognebaands Løsning blev forhandlet, men efterat denne Lov er vedtagen, efterat den er gennemført og den deri tilstaaede Frihed er traadt i Live, stiller Sagen sig for mig bethdelig anderledes. Jeg troer ikke, at den samme Modstand som dengang var fuldt berettiget, er det nu længere. Man maa underkaste sig ikke blot den nævnte Lovs Ord, men ogsaa dens Konsekvenser, og det forekommer mig ganske naturligt, at der aabnes dem, der ville benytte sig af den i Loven af 4de April 1855 tilfagte Frihed, al billig Leilighed til i Birkeligheden at kunne nyde Friheden, og at man skal vogte sig for at søge at raade Bod paa det formeentlig Mislige i den nævnte Lov ved at lægge Hindringer iveien for Benyttelsen af den tilstaaede Frihed. Det forekommer mig saaledes, at ligesom det med Hensyn til de tre kirkelige Handlinger, der omtales i Anordningens § 1, maa være aldeles udbivlsomt, at det vilde være en utilbørlig Hindring at lægge iveien, at nægte disses Foretagelse i Bedkommendes egen Kirke, saaledes kan der i mange Tilfælde være saadanne Omstændigheder, at det ogsaa vilde gaae over Grændsen af, hvad der maa anses for at være tilbørligt, dersom man vilde nægte Bedkommende Rettigheden med Hensyn til Altergang. Det er vel saa, at det i mange Tilfælde ikke vilde være noget stort Besvær for den enkelte Person, der ønskede at nyde Nadveren hos en

anden Præst end hans eget Sogns, men der kan ogsaa være Tilfælde, hvor det vilde medføre stort Besvær, og hvor f. Ex. ikke blot en enkelt Person, men en heel Familie, en heel Huusstand, som maaskee ikke har Befordringsmiddel, og hvis Medlemmer for en Deel ikke ere istand til at komme til den fremmede Kirke, vilde være udelukkede fra at benytte den fremmede Præsts Betjening, fordi denne ikke maatte komme i deres egen Sognkirke.

Hvad angaaer det Spørgsmaal, hvorvidt det er rigtigt enten at holde sig til den kongelige Anordning eller at gaae ind paa det Endringsforslag, der nu er stillet om at optage Anordningens Bestemmelser i selve Loven, da er det allerede i Betænkningen udtalt, at jeg vel kunde foretrække at see Bestemmelserne optagne i Loven fremfor i Anordningen; men idet jeg dog ikke er overbevist om, at Regjeringen har overstredet nogen Competence ved at vælge den brugte Form, maa jeg indbrømme, at der lader sig anføre Noget fra Hensigtsmæssighedens Standpunkt for at blive staaende ved, hvad der eengang er skeet, og naar man dog erkjender, at man derved faaer, hvad man ønsker, og at man ikke giver sin Billigelse til Noget, som maa anses stridende enten imod Formen eller imod Realiteten, synes det mig, at man ikke bør afvige fra Regjeringens, men holde sig til dens Forslag. Der møder derhos den Vanskelighed ved at gaae ind paa Optagelse af Anordningens Bestemmelser i Loven, at Forslaget derom er fremkommet som et Endringsforslag, og at altsaa noget fuldstændigt Nyt derved er kommet ind under Behandlingen, uden at det kan gennemgaae alle de Stadier, der ere bestemte for Behandlingen af Lovforslag i Almindelighed. Jeg for mit Bedkommende skal vel ikke lægge nogen afgjørende Vægt paa denne Omstændighed, men jeg troer dog, at det er Noget, der til en vis Grad kan betragtes som en Vanskelighed. Forøvrigt ligger det i, hvad jeg allerede har udtalt og hvad der er ytret i Betænkningen, at jeg i og for sig ikke kan have noget Væsentligt imod Indholdet at erindre, det skulde da ialtsald være med Hensyn til nogle